

2023/2015(INI)

26.5.2023

VÉLEMÉNY

a Halászati Bizottság részéről

a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság részére

Az európai fehérjestratégia
(2023/2015(INI))

A vélemény előadója: Nicolás González Casares

PA_NonLeg

JAVASLATOK

A Halászati Bizottság felkéri a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele az alábbi javaslatokat:

- A. mivel az uniós hal- és kagylófogyasztás 2021-ben 10,41 millió tonnát tett ki, míg az uniós export 2,56 millió tonnát, az uniós behozatal pedig 6,15 millió tonnát tett ki; mivel 2020-ban a halak és tengeri eredetű élelmiszerek belföldi fogyasztása 2019-hez képest 6%-kal csökkent;
- B. mivel 2013 óta a világ halászati termékeinek és tengeri eredetű élelmiszereinek többsége akvakultúrából származik; mivel az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) szerint a globális akvakultúra-termelés 2020-ban 122,6 millió tonnát tett ki, szemben a halászati fogások 91,4 millió tonnájával;
- C. mivel a világon 3,3 milliárd ember támaszkodik halászati és akvakultúra-termékekre az állati fehérje-bevitel akár 20%-áig, és mivel egyes part menti államokban és fejlődő kis szigetállamokban ezek a termékek a teljes állatifehérje-bevitel legalább felét teszik ki;
- D. mivel az Egészségügyi Világszervezet (WHO) úgy véli, hogy a halak telítetlen zsírtartalma jó fehérje- és zsírforrássá teszi őket az egészséges étrendhez;
- E. mivel a halászat és az akvakultúra jelentős mértékben hozzájárul számos fenntartható fejlődési célhoz, például a 2. fenntartható fejlődési célhoz („Az éhezés felszámolása”), a 3. fenntartható fejlődési célhoz („Jó egészség és jóllét”), a 12. fenntartható fejlődési célhoz (Felelős fogyasztás és termelés), a 13. fenntartható fejlődési célhoz („Éghajlat-politikai fellépés”) és a 14. fenntartható fejlődési célhoz („Az óceánok és tengerek védelme”);
 - 1. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a küszöbön álló európai fehérjestratégia ismerje el a fenntartható halászati és akvakultúra-ágazatok és szakembereik mint a legjobb minőségű és a legalacsonyabb szénlábnymú vízifehérje-beszállítók stratégiai szerepét, és ezáltal a gazdasági fejlődéshez és az új munkahelyek teremtéséhez való hozzájárulásukat és potenciáljukat; hangsúlyozza, hogy alapvető fontosságú, hogy a Bizottság bevonja az ágazatot és a halászatért és akvakultúráért felelős különböző közigazgatási szerveket fehérjestratégiájának kidolgozásába;
 - 2. hangsúlyozza, hogy a halászati és akvakultúra-termékek – amellett, hogy alacsonyabb szénlábnnyommal rendelkeznek, mint a tenyésztett állatokból származó hústermékek – kevésbé munkaigényesek, és fontos szerepet játszanak a fenntartható élelmiszerrendszer kiépítésének elősegítésében; úgy véli, hogy a halászati és akvakultúra-ágazat valódi értéket képviselhet mind az éghajlati válság kezelése, mind pedig az egészséges élelmiszerek a világ növekvő népessége számára történő biztosítása szempontjából; rámutat a vízi élelmiszerek stratégiai értékére az európai zöld megállapodás célkitűzéseinek elérésében és a fenntartható fejlődési célokhoz való hozzájárulásban;
 - 3. kiemeli, hogy a halászat és az akvakultúra központi szerepet töltenek be az élelmezésbiztonság biztosításában, valamint az egészséges és jó minőségű fehérjén

alapuló táplálkozási stratégiákban; ezért úgy véli, hogy az EU növekvő – többek között a halolajtól és a hallisztól való, egyes afrikai országok élelmezésbiztonságát esetlegesen kockáztatnak kitevő – importfüggőségének csökkentése érdekében meg kell erősíteni az európai halászati és akvakultúra-ágazatok versenyképességét, amelyek a világ legjobb fenntarthatósági normáival rendelkező, legjobb minőségű élelmiszerek szállítói; úgy véli továbbá, hogy biztosítani kell az élelmezésbiztonságot és a megfizethető élelmiszer-termelést;

4. kiemeli, hogy az EU a halászati és akvakultúra-termékek nettó importőre, mivel az EU teljes fogyasztásának közel 60%-át nem uniós országokból importálják; emlékeztet arra, hogy az uniós önellátás a Covid19-világjárvány után 38,9%-ra, az elmúlt 10 évben pedig átlagosan 43%-kal csökkent; emlékeztet arra, hogy az importált tengeri eredetű élelmiszerek csaknem 30%-a olyan nem uniós országokból származó fehér húsú hal, amelyek eltérő termelési és fenntarthatósági normákkal rendelkeznek; úgy véli, hogy a jelenlegi egyensúlyhiány elfogadhatatlan a nem uniós országoktól való túlzott függőség, valamint a jelenlegi gazdasági és társadalmi hatások miatt, különösen egy olyan időszakban, amikor az európai tengeri élelmiszer-ágazat olyan jelentős kihívásokkal néz szembe, mint a brexit, az emelkedő energiaárak és a tengeri területek használatáért folyó verseny; úgy véli, hogy az uniós termékekkel szemben támasztott követelményekkel megegyezően szigorú fenntarthatósági normákat kell megkövetelni a belső piacra importált fehérjetermékektől egy olyan helyzetben, amelyben az uniós ágazat magas fenntarthatósági normái a termelés külföldre történő áthelyezéséhez vezetnek, aláásva az uniós termelők fenntarthatósági erőfeszítéseit és egyenlő versenyfeltételeit; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy kettőzzék meg a vízi fehérjeforrások fenntartható hazai termelésének növelésére irányuló erőfeszítéseiket;
5. kiemeli az európai halászati ágazat arra irányuló erőfeszítéseit, hogy uniós szinten javítsa az állományok állapotát; e tekintetben hangsúlyozza, hogy az egészséges állományok és óceánok biztosítása érdekében folytatni kell a fenntartható halászatot és a tengeri ökoszisztémákra gyakorolt hatás minimalizálását célzó erőfeszítéseket, mivel ez az ágazat alapvető szerepet játszik az európai élelmezésbiztonság és autonómia biztosításában; hangsúlyozza, hogy ezeket az erőfeszítéseket támogatni kell, mivel nem szabad csak a halászati ágazatra terhelni a fenntarthatóbb halászati ágazatra való átállás költségeinek viselését; hangsúlyozza a halászati és akvakultúra-ágazat jelentőségét az EU fehérjeellátása szempontjából, és különösen a kisüzemi halászat és a halászok, valamint a kagylógyűjtők fontos szerepét, akik értékes hozzájárulást nyújtanak az EU fehérjeellátásához;
6. hangsúlyozza, hogy a halászati és akvakultúra-termékek rendszeres fogyasztása az egészséges étrend alapvető eleme, és hogy a szív egészségének megőrzését segítő tulajdonságainak köszönhetően a halfogyasztásban nagy lehetőségek rejlenek az étrenddel összefüggő betegségek, például a szív- és érrendszeri problémák kezelését illetően; ezért aggodalmát fejezi ki a halfogyasztás csökkenése miatt az EU-ban; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy növeljék a – különösen a helyi termelőktől származó – halászati és akvakultúra-termékek szerepét táplálkozási politikáikban és programjaikban, figyelembe véve a WHO vízi élelmiszerek fogyasztására vonatkozó tanácsait, különösen azáltal, hogy előmozdítják fogyasztásukat bizonyos csoportokban, például a fiatalok körében, sőt azáltal is, hogy bevezetik vagy javítják fogyasztásukat az iskolákban és a speciális táplálkozási hiányosságok kezelését

célzó programokban; emlékeztet továbbá arra, hogy a 2006/112/EK irányelv¹ lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy kedvezményes héamértékeket alkalmazzanak az élelmiszer-értékesítésre és a kapcsolódó szolgáltatásokra, és felhívja a tagállamokat, hogy éljenek ezzel a lehetőséggel a halászati termékek tekintetében, tekintettel a halfogyasztás előnyeire;

7. hangsúlyozza, hogy az élelmiszer-pazarlás elkerülése egyik módjaként csökkenteni kell a visszadobásokat; e tekintetben megismétli a 2021. május 18-i állásfoglalásában² foglalt felhívását, amely szerint kereskedelmi és/vagy jótékonyági lehetőségeket kell azonosítani annak érdekében, hogy a lehető legjobban hasznosítani lehessen a minimális védelmi referenciaméretet el nem érő, elkerülhetetlen vagy nem szándékos fogásokat, előnyben részesítve ugyanakkor azokat a halászati technikákat, amelyek a lehető legnagyobb mértékben elkerülnek és csökkentik az ilyen fogásokat; ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy meg kell akadályozni a tengeri élelmiszerek másodlagos piacának létrehozását vagy bővítését;
8. úgy véli, hogy a fogyasztók egyre inkább odafigyelnek az általuk fogyasztott élelmiszerekre és azok előállítás módjára; megismétli arra irányuló felhívását, hogy a tisztességes, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerhez való hozzájárulás érdekében több információ álljon a fogyasztók rendelkezésére a különböző élelmiszeripari termékek, köztük a fehérjék környezeti hatásairól, valamint az előállításukra vonatkozó információkról; üdvözli a Bizottságnak „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiában kifejezett azon szándékát, hogy a származás vagy eredet kötelező feltüntetésére vonatkozó követelményt további termékekre is kiterjessze;
9. üdvözli az „Erős és fenntartható uniós algaágazat létrehozása” című, 2022. november 15-i bizottsági közleményt (COM(2022)0592); úgy véli, hogy a Bizottságnak a következő európai fehérjestratégiát az ehhez hasonló kezdeményezésekre kell építenie; rámutat arra, hogy az algák és a mikroalgák fontos kiegészítő fehérjeforrást jelenthetnek a fenntartható és megbízható globális élelmiszer-termelésben, és kéri a Bizottságot, hogy ezt a kiaknázatlan lehetőséget építse be az európai fehérjestratégiába;
10. rámutat az innovációban és az új vállalkozásokban rejlő lehetőségekre az alacsonyabb szénlábnymóú és a biológiai sokféleségre kisebb hatást gyakorló új haltápok létrehozása tekintetében; hangsúlyozza, hogy az EU-ban a növényifehérje-termelés és a kiegészítő fehérjeforrások, például a rovarok és az algák további fejlesztése és fenntartható innovációja az EU előtt álló számos környezeti és éghajlati kihívás hatékony kezelésének egyik módja; hangsúlyozza, hogy be kell ruházni a kutatásba és fejlesztésbe a tengeri akvakultúra és a halászat további szétválasztása érdekében, hogy felgyorsítsák és növeljék a kiegészítő fehérjék – például a növényi fehérjék, a tengeri eredetű élelmiszerek feldolgozásának melléktermékei, a mikrobiális összetevők, az algák és a rovarok – használatát a haltápokban;
11. hangsúlyozza, hogy az uniós akvakultúra és tengeri akvakultúra a jelenleginél sokkal nagyobb mértékben járulhat hozzá a fenntartható élelmiszer-termeléshez, és

¹ A Tanács 2006/112/EK irányelve (2006. november 28.) a közös hozzáadottértékadó-rendszerről (HL L 347., 2006.12.11., 1. o.).

² [Az Európai Parlament 2021. május 18-i állásfoglalása a közös halászati politika 15. cikke szerinti kirakodási kötelezettség célkitűzéseinek biztosításáról \(HL C 15., 2022.1.12., 9. o.\)](#)

egészségesebb, méltányosabb és fenntarthatóbb fehérjeforrást biztosíthat, amely kevésbé függ a halalapú takarmánytól, és amely nem használ a jogellenes, szabályozatlan és be nem jelentett (IUU) halászatból származó hallisztból és halolajból származó takarmányt; hangsúlyozza, hogy javítani kell a vízi állatok jólétét, mivel a magasabb szintű jólét kevesebb betegséget, kevesebb antibiotikum-használatot és egészségesebb ökoszisztémákat von maga után; üdvözi a 2021 és 2030 közötti időszakra vonatkozó, fenntarthatóbb és versenyképesebb uniós akvakultúrára vonatkozó stratégiai iránymutatásokat, és rámutat arra, hogy a fenntartható termelés fellendítése érdekében nyomon kell követni és elő kell mozdítani az akvakultúra fejlesztésére vonatkozó többéves stratégiai tervekben meghatározott reformok végrehajtását; megismétli a fenntartható akvakultúra fejlesztését támogató szilárd, megbízható, kiszámítható, egyszerűsített és vállalkozásbarát jogi keret biztosításával kapcsolatos kérését.

**INFORMÁCIÓ A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT
BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL**

Az elfogadás dátuma	24.5.2023
A zárószavazás eredménye	+: 19 -: 2 0: 6
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Clara Aguilera, João Albuquerque, François-Xavier Bellamy, Isabel Carvalhais, Maria da Graça Carvalho, Asger Christensen, Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Niclas Herbst, Jan Huitema, France Jamet, Predrag Fred Matić, Caroline Roose, Bert-Jan Ruissen, Marc Tarabella
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Martin Hlaváček, Ska Keller, Gabriel Mato, Raffaele Stancanelli, Lucia Vuolo, Stéphanie Yon-Courtin
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (209. cikk, (7) bekezdés)	Pablo Arias Echeverría, Anna-Michelle Asimakopoulou, Marco Campomenosi, Clare Daly, Gilles Lebreton, Mick Wallace

**A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁG
NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA**

19	+
ID	France Jamet, Gilles Lebreton
NI	Marc Tarabella
PPE	Pablo Arias Echeverría, Anna-Michelle Asimakopoulou, François-Xavier Bellamy, Maria da Graça Carvalho, Niclas Herbst, Gabriel Mato, Lucia Vuolo
Renew	Asger Christensen, Martin Hlaváček, Jan Huitema
S&D	Clara Aguilera, João Albuquerque, Isabel Carvalhais, Predrag Fred Matić
The Left	Clare Daly, Mick Wallace

2	-
ID	Marco Campomenosi
Renew	Stéphanie Yon-Courtin

6	0
ECR	Bert-Jan Ruissen, Raffaele Stancanelli
Verts/ALE	Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Ska Keller, Caroline Roose

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás